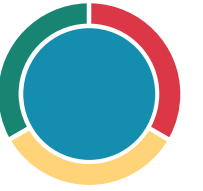

Infrastrukturplanering 2026-2037 - Inriktningsunderlaget

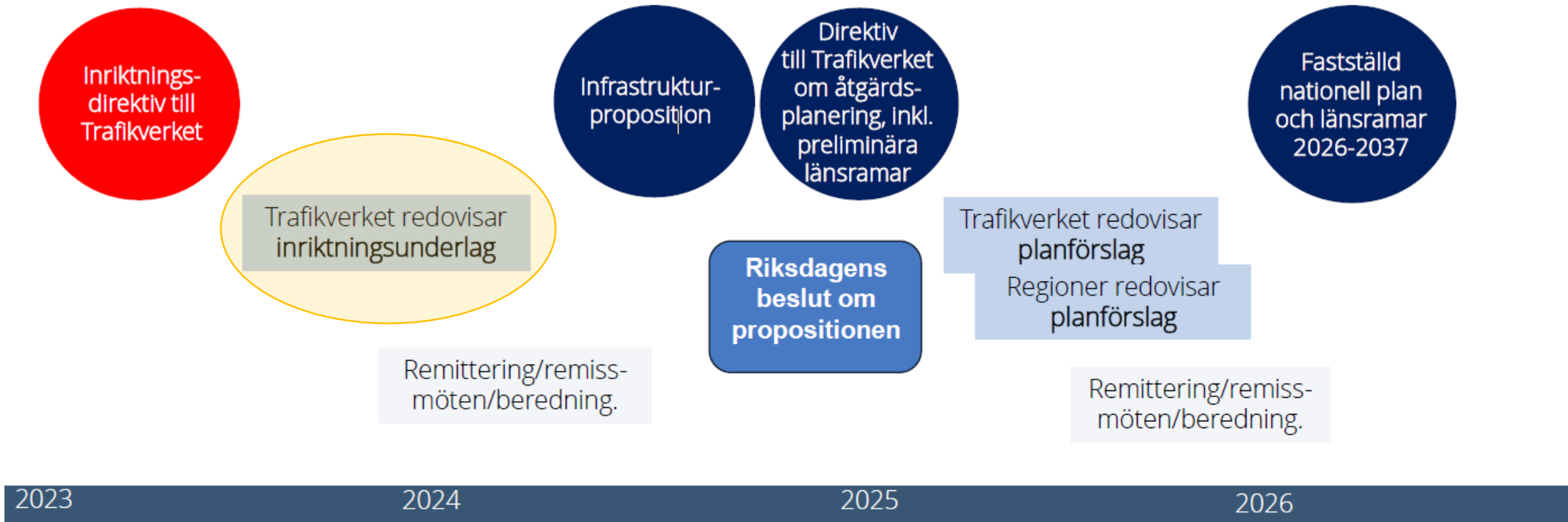
Dialogmöte 7 februari 2024

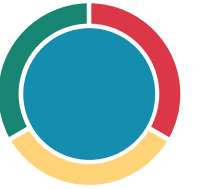

- Löpande info om planeringsprocessen kommer att finnas på särskild webbplats
- E-postadressen dalarnas.transportinfrastruktur@regiondalarna.se

Infrastrukturplanering för 2026-2037, indikativ process

De tre processerna tillsammans

Information

Dialog

Beslut

TJP
1/2

BDU
7/2

RUN
27/3

BDU
8/11

23/1

N-LIV
X/2

RS
15/4

2023

2024

2025

2026

Trafikverkets remiss
av
inriktningsunderlag

Infrastruktur-
proposition

Trafikverkets förslag
nationell plan och
Region Dalarnas
förslag länsplan

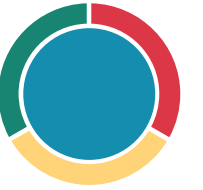
Fastställande slutlig
länsplan

Inriktningsunderlagets innehåll

- Stora drag
- En första analys
  - Möjligheter
  - Utmaningar/osäkerheter
- Ekonomiska nivåer
- Det som ej bemöts

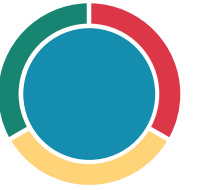
Inriktningsunderlaget

- **Trafikverkets underlag till grund för regeringens kommande infrastrukturproposition**
- **Utvecklingen av transportsystemet 2026-2037**
- **Inriktning på de satsningar som bör genomföras i infrastrukturen**
- **Förslag till ekonomiska ramar och bedömning av vad som kan genomföras för olika ekonomiska nivåer**
- **Nämner inga infrastrukturobjekt**

- Det första steget mot en ny Nationell plan och regionala länsplaner
- Infrastrukturproposition (hösten 2024)
- Direktiv om åtgärdsplanering årsskiftet 2024/2025: Nationell plan och länsplaner

Det övergripande transportpolitiska målet

"att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet"

Stora drag

- Trafikslagsövergripande analys
  - Väg, järnväg, sjöfart, luftfart
- Inriktningar som ska bidra till ett fungerande transportsystem för framtiden
- Transportsystem som klarar klimat- och trafiksäkerhetsmål, klimatförändringar och yttre hot
- Tuffa prioriteringar i nästa plan
- Kostnader och nyttor utredas väl

Nyckelord i underlaget

- Rusta
- Effektivisera
- Modernisera
  - Skapa nya och effektivare sätt att resa och transportera gods
- Nyttja befintlig infrastruktur

Nyttja befintlig infrastruktur

- Prioritering av insatser för underhåll
  - Signalsystem på järnväg (ERTMS)
- Stor effekt utan ökade investeringsmedel
  - **Trimningsåtgärder**
  - Prissättning, lagar, fördelning av tåglägen i spår, större vägnät för längre och tyngre lastbilar

Modernisera och effektivisera

**Elektrifiering, digitalisering
och automatisering**

Trafiksäkerhetsmålet

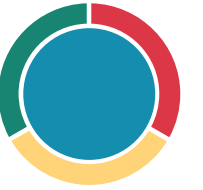

- Fler vägar mittsepareras
- Hastigheter anpassade efter vägarnas utformning
- Efterlevnad av hastighetsgränser

En första analys

Möjligheter - Underhåll

- Underhåll i första hand – investeringar i mån av medel
- Löpande underhåll och eftersatt underhåll (underhållsskuld)
  - Både vägnät och järnvägsnät
- Underhåll i tid spar pengar i längden
  - Direkta effekter för tillgänglighet, trafiksäkerhet, robusthet
- Metoder för underhåll utvecklas
  - Digitala verktyg
  - Nya tekniker främst järnväg, tex nya maskiner för rälsbyte
- Det viktigaste ur beredskapssynpunkt

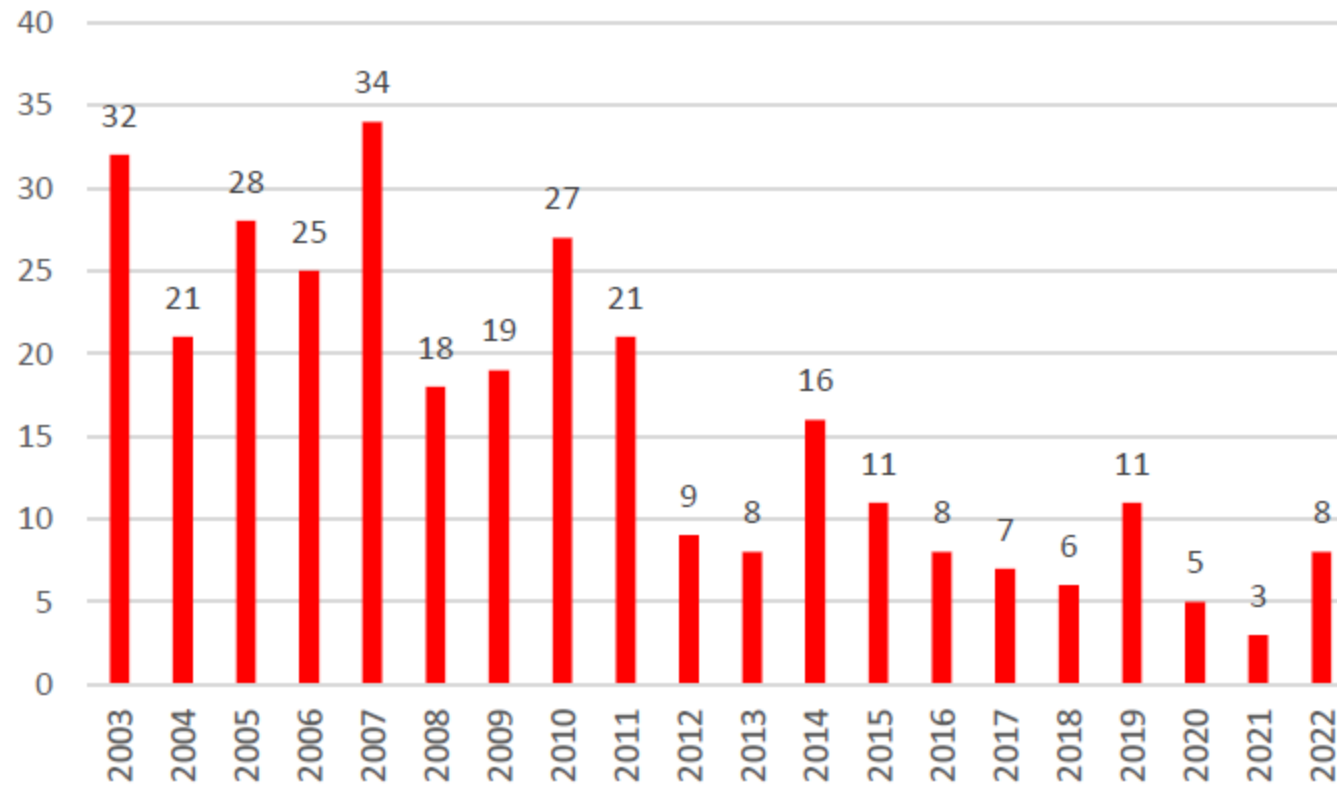

Möjligheter - Trafiksäkerhet

Ökad trafiksäkerhetsstandard på regionala vägar

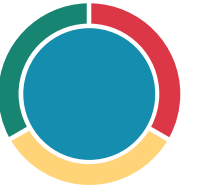
- Ökad trafiksäkerhet genom **mittseparering/mötesseparering**
- ”Förbättra tillgängligheten på regionala vägar genom ökad trafiksäkerhetsstandard. **Det bör tydliggöras i direktiv till länsplaneupprättarna att prioritera trafiksäkerhet på viktiga regionala stråk med särskilt fokus på mötesseparering.**”
- ”Många lönsamma åtgärder inom **trimning och miljö samt länsplaner**”
- ”Det vore också önskvärt med generellt ökade medel i länsplanerna för trafiksäkerhetsåtgärder.”

Figur 14. Antal mil som årligen mittseparerats, så kallad 2+1 väg, 2003–2022.

Möjligheter - Anpassa hastighetssystemet

- Planerade hastighetssänkningar pausats
- Trafikverket har redovisat ett uppdrag till regeringskansliet över hur arbetet med hastighetsanpassning till vägarnas säkerhetsstandard kan utvecklas, där ökad tillgänglighet vägs in i större utsträckning
- Framförallt handlar det om när vägsträckorna är så pass långa att en hastighetssänkning resulterar i betydande restidsförluster
- Enklare och billigare lösningar för mötteseparering behöver utvecklas vilket är ett arbete som pågår

Möjligheter – Digitalisering, elektrifiering, automatisering

- Alla trafikslag kan nyttjas effektivare
- Elektrifieringen avgörande för att nå klimatmålen
  - Tillgång till el och laddning
- Ökade satsningar på nytt signalsystem ERTMS
  - Stabilare järnvägssystem för framtiden
  - Person- och godstransporter
- Datadelning viktigt
- Fossilfritt flyg och drönare

Ytterligare möjligheter

- Nya arbetssätt
- Teknik och innovationer
- Förändrat upphandlingsförfarande
- Trafikslagsövergripande planering/intermodalitet
- Tydliggöra alternativkostnader/alternativnyttor – konsekvenserna av att ett annat objekt inte kan utföras någon annanstans

Utmaningar och osäkerheter

- Hårda prioriteringar
- ERTMS
- Kostnadsutvecklingen
- Omprövning av objekt – ej bundna
- En förändrad planprocess
  - Fler hållpunkter innan byggstartsbesked
- Befolkningsprognoser
  - Prognosstyrt vs Målbildsstyrt

Hårda prioriteringar

- Kostnadsstyrning och kostnadskontroll
  - Effektivisera underhållet
  - Förändrat upphandlingsförfarande tillsammans med marknaden
- Säkrare kostnadsbedömningar
  - Utveckla metoder för kostnadsbedömningar i planeringens olika sked
  - Definitiva beslut om nya objekt bör ej fattas förrän säkra uppskattningar om nyttor och kostnader
- Objekt kunna omprövas
  - När nyttor, tid, kostnader ändras väsentligt
  - Tydligare prioriteringskriterier
  - Tydligare hantering när avvikelser måste ske

Ekonomisk ram och nivåer

- Utgångspunkt 959 mdr i dagens prisnivå
  - 0-alternativ
  - +/- 10%
  - +/-20%
- Trafikverkets förslag
  - Underhåll
  - Investeringar som redan är påbörjade eller bundna genom avtal
  - Trimnings- och miljöåtgärder och länsplaner – hög samhällsnytta
  - Därefter nya objekt – många kommer omprövas

Tabell 1. Föreslagen ramfördelning för fem ramnivåer.

	-20%	-10%	0%	+10%	+20%	Nuv. plan
Vidmakthållande väg, varav:	236	285	315	339	360	236
<i>Upprätthålla funktionalitet</i>	224	273	298	298	298	
<i>Återta eftersatt underhåll</i>	0	0	0	19	35	
<i>BK4-åtgärder</i>	12	12	17	22	27	
Vidmakthållande järnväg*, varav:	173	206	222	234	234	198
<i>Upprätthålla funktionalitet</i>	152	185	202	202	202	
<i>Återta eftersatt underhåll</i>	0	0	0	12	12	
<i>Signalsystem</i>	20	20	20	20	20	
Utveckling, varav:	356	369	418	478	554	522
<i>Pågående och bundna investeringar</i>	212	212	212	212	212	212
<i>Ej bundna investeringar</i>	0	0	38	88	153	142
<i>Trimnings- och miljöåtgärder</i>	39	45	50	55	61	50
<i>Länsplaner</i>	39	45	50	55	60	50
<i>Forskning och innovation</i>	8	9	10	10	10	10
<i>Planering, myndighetsutövning, stadsmiljöavtal, räntor, bidrag mm</i>	58	58	58	58	58	58
Driftstöd icke-statliga flygplatser	3	3	3	3	3	3
Totalt	767	863	959	1055	1151	959

* Banavgiftsintäkter tillkommer med 34 miljarder kr.

s. 23 i förslaget

Vad är det förslaget inte bemöter?

- TEN-T/sammanhängande stråk
- Alternativ finansiering, exempel
  - Dubbelspår Luleå-Boden – lånefinansiering
  - Norrbotniabanan - lånefinansiering

Länkar Trafikverket

Trafikverkets generaldirektör Roberto Maiorana om inriktningsunderlaget:

- https://youtu.be/Q_NRanV3bTY

Trafikverkets projektledare Mattias Lundberg om inriktningsunderlaget:

- [Inriktningsunderlag 2026-2037 – ett transportsystem redo för framtiden | Trafikverket \(youtube.com\)](#)
- Trafikverkets inriktningsunderlag:
- [Inriktningsunderlag för planperioden 2026-2037 - www.trafikverket.se](http://www.trafikverket.se)